

នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារនៃករណីកង់កសារ

សំណុំរឿងលេខ : ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ
ដាក់ទៅ : អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
ថ្ងៃដាក់ : ថ្ងៃទី១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៣
ភាគីអ្នកដាក់ : សហព្រះរាជអាជ្ញា
ភាសាដើម : អង់គ្លេស

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 01-Mar-2013, 13:17
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់កង់កសារ

ប្រភេទឯកសារដែលស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: **សាធារណៈ**
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារកំណត់ដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង: **សាធារណៈ/Public**
ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:
ការពិនិត្យចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារបណ្តោះអាសន្នឡើងវិញ:
ឈ្មោះមន្ត្រីដែលបានពិនិត្យ:
ហត្ថលេខា:

**សំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវបានបដិសេធនា ៨៧(៩) សុំដាក់រូបថតនៅក្នុង
សំណុំរឿងដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសក្ខីកម្មរបស់សាក្សីវិនាព្យ ELIZABETH BECKER**

<u>អ្នកដាក់ឯកសារ:</u>	<u>អ្នកទទួលឯកសារ:</u>	<u>ចម្លងជូន:</u>
សហព្រះរាជអាជ្ញា:	អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង:	ជនជាប់ចោទ:
លោកស្រី ជា លាង	ចៅក្រម និល ណុន, ប្រធាន	នួន ជា
លោក Andrew CAYLEY	ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT	អៀង សារី
	ចៅក្រម យ៉ា សុខន	ខៀវ សំផន
	ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE	
	ចៅក្រម យូ ឧត្តរា	ក្រុមមេធាវីការពារក្តី:
	សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹង	លោក សុន អុណ
	រដ្ឋប្បវេណី:	លោក Michiel PESTMAN
	ពេជ អង្គ	លោក Victor KOPPE
	Elisabeth SIMONNEAU FORT	លោក អាង ឧត្តម

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ

លោក Michael G.KARNAVAS
លោក គង់ សំអុន
លោកស្រី Anta GUISSSE
លោក Arthur VERCKEN
លោក Jacques VERGES

សំណើ

- ១- អនុលោមវិធាន ៨៧(៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក សហព្រះរាជអាជ្ញាស្នើសុំការអនុញ្ញាតដាក់រូបថត ១២សន្លឹកដែលបានថតនៅក្នុងពេលនៃដំណើរទស្សនកិច្ចរបស់ Elizabeth Becker មកកាន់ប្រទេស កម្ពុជា ទាំងនៅមុន (សូមមើលរូបថត ១) និងទាំងនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ (សូម មើលរូបថត ២-១២)។ រូបថតទាំងនេះត្រូវបានថតដោយ Elizabeth Becker ឬមួយដោយនរណា ម្នាក់ដែលមានវត្តមានជាមួយគាត់នៅពេលនោះ។ រូបថតទាំងនេះទំនងជានឹងជួយដល់ Elizabeth Becker ក្នុងការផ្តល់សក្ខីកម្មរបស់គាត់ នៅពេលគាត់មកបង្ហាញខ្លួននៅពេលសវនាការ និងតាមរយៈ នេះ ជួយដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងក្នុងការស្វែងរកការពិត ពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គហេតុនានាដែលបាន ចោទប្រកាន់ក្នុងដីកាបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះ។
- ២- នៅក្នុងការអនុវត្តវិធាន ៨៧(៤) អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងធ្លាប់បានសម្រេចថា ភាគី “អាចដាក់ ភ័ស្តុតាងថ្មី ដែលខ្លួនយល់ថាមានប្រយោជន៍ដល់ការស្វែងរកការពិត ហើយភ័ស្តុតាងទាំងអស់នេះក៏ បំពេញទៅតាមបទដ្ឋានដំណាក់កាលដំបូងនៃភាពពាក់ព័ន្ធ ភាពអាចទុកចិត្តបាន និងយថាភាព ដូចមាន ចែងក្នុងវិធាន ៨៧(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង។ ជាទូទៅ ភាគីដែលស្នើសុំ ត្រូវតែធ្វើឱ្យអង្គជំនុំជម្រះជឿជាក់ ថា ភ័ស្តុតាងដែលបានស្នើសុំនោះ អាចពុំមាននៅមុនពេលការចាប់ផ្តើមជំនុំជម្រះ ឬក៏ពុំអាចរកបាន ដោយមានការប្រឹងប្រែង។ ក៏ប៉ុន្តែនៅក្នុងករណីខ្លះ អង្គជំនុំជម្រះបានទទួលយកឯកសារដែលមិនមែន ជាឯកសារថ្មី បើនិយាយឱ្យដាច់ណាស់ទៅ ក្នុងនោះរួមមាន ករណីដែលឯកសារពាក់ព័ន្ធជិតស្ទិទ្ធជា មួយឯកសារដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងរួចហើយ និងផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌តម្រូវឱ្យមានការវាយ តម្លៃរួមគ្នាជាមួយប្រភពនៃឯកសារ ដែលឯកសារដែលបានស្នើឡើងនេះ ជាឯកសារដោះបន្ទុក និង តម្រូវឱ្យមានការវាយតម្លៃ ដើម្បីជៀសវាងភាពអយុត្តិធម៌ ឬនៅពេលដែលភាគីដទៃមិនបានជំទាស់ទៅ នឹងឯកសារទាំងនោះ (សូមអាន ឧទា. E260 និង E172/24/5/1)”¹។

¹ E260 អនុស្សរណៈធ្វើជូនភាគី “ចម្លើយតបទៅនឹងសំណើអនុលោមតាមវិធាន ៨៧(៤) ដាក់ឯកសារថ្មីទៅក្នុងសំណុំរឿង” ថ្ងៃទី១៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣ ត្រង់កថាខណ្ឌទី៥។

៣- រូបថតមានពណ៌ទាំង១២សន្លឹកនេះ ត្រូវបានថតនៅក្នុងអង្គបុរេជំនុំជម្រះដែលទស្សន៍កម្មរបស់លោកស្រី Elizabeth Becker នៅប្រទេសកម្ពុជាក្នុងឆ្នាំ១៩៧៨ លើកលែងតែរូបថតមួយសន្លឹកចេញដែលហាក់ដូចជាថតនៅក្នុងអង្គបុរេជំនុំជម្រះដែលគាត់ស្នាក់នៅប្រទេសកម្ពុជា កាលពីឆ្នាំ១៩៧៣ ដល់ឆ្នាំ១៩៧៤។ រូបថតទាំងនេះ ថតទុកជាឯកសារអំពីទីកន្លែងមួយចំនួនដែលគេបង្ហាញគាត់ និងមនុស្សដែលគាត់បានជួបដែលក្នុងនោះរួមមាន អៀង សារី និង ប៉ុល ពត។ រូបថតមួយចំនួនតូចក្នុងចំណោមរូបថតទាំងនេះ (លេខ៦ និង១១ ខាងក្រោម) និងរូបថតស្រដៀងគ្នានៅក្នុងសៀវភៅរបស់គាត់៖ “នៅពេលដែលសង្គ្រាមរលត់ទៅ (When the War Was Over)” (ឯកសារលេខ E3/20)² ដែលត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទទួលយកជា ភស្តុតាង។ ក៏ប៉ុន្តែ រូបថតទាំងនេះនៅក្នុងសៀវភៅមានពណ៌ស-ខ្មៅ និងគុណភាពមិនល្អ។ រូបថតទាំងនេះត្រូវបានភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធជាមួយនឹងសំណើនេះ ហើយបានរៀបរាប់ក្នុងតារាងដូចខាងក្រោម៖

លេខរៀង		ពិពណ៌នា	លេខ ERN
១	រូបថតលោកស្រី Elizabeth Becker ដើរនៅតាមផ្លូវជាមួយនឹងពួកទាហាន		P 00889590-00889590
២	រូបថតវិមានឯករាជ្យ		P 00889586-00889586
៣	រូបថតផ្សារថ្មី		P00889603-00889603
៤	រូបថតកម្មាភិបាលពីរនាក់កំពុងឈរតាមផ្លូវ		P 00889587-00889587
៥	រូបថតលោក Dudman, លោកស្រី Becker, លោកមេបញ្ជាការ ពិន និងលោកស្រី Caldwell កំពុងឈរតាមផ្លូវ		P00889605-00889605
៦	រូបថតស្រ្តីកំពុងធ្វើការងារ		P00889597-00889597

² ទំព័រ ៣០៤ នៃអត្ថបទជាភាសាអង់គ្លេស។

៧	រូបថតស្ត្រីកំពុងធ្វើការងារ	P00889599-00889599
៨	រូបថតស្ត្រី២នាក់កំពុងឈរនៅមុខខ្ទម	P00889596-00889596
៩	រូបថតពួកអ្នកធ្វើការនៅតាមវាលស្រែ	P 00889601-00889601
១០	រូបថតក្មេងប្រុស	P 00889589-00889589
១១	ប៉ុល ពត	P 00889606-00889606
១២	រូបថតលោកស្រី Caldwell ថតជាមួយអៀង សារី	P 00889591-00889591

៤- រូបថតសុទ្ធតែពាក់ព័ន្ធដោយសារជាការកត់ត្រាទុកនូវស្ថានភាពទូទៅ នៅក្នុងកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ដែលមន្ត្រី បកក បានបង្ហាញជូនគាត់។ រូបថតមួយសន្លឹកក៏បានកត់ត្រានូវវត្តមានរបស់ អៀង សារី នៅកម្ពុជានាពេលនោះដែរ។ រូបថតគឺជាការបញ្ជាក់នូវភស្តុតាងដំបូងដែលអាចជឿជាក់បាន ដែលបើ តាមព័ត៌មានទទួលបានតាមគេហទំព័រ បូផាណា (Bophana) វាហាក់ដូចជារូបថតទាំងនេះ ត្រូវបាន ថតដោយលោកស្រី Elizabeth Becker ដោយខ្លួនគាត់ផ្ទាល់ ឬដោយអ្នកនៅក្នុងក្រុមរបស់គាត់ ក្នុង ពេលទស្សនកិច្ចរបស់គាត់ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៨ និងមុននេះ ក្នុងឆ្នាំ១៩៧៣-៧៤។ ជាការបន្ថែម ដោយសារតែ ចាប់ពីរយៈពេលនៃទស្សនកិច្ចរបស់លោកស្រី Elizabeth Becker មកកាន់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ រហូតមកដល់ពេលនេះមានរយៈពេលជាង៣៤ឆ្នាំមកហើយនោះ រូបថតទាំងនេះទំនងជានឹងជួយដល់ លោកស្រីក្នុងការរំលឹកនូវការចងចាំរបស់គាត់ឡើងវិញ។

៥- សហព្រះរាជអាជ្ញាមិនបានដឹងថាតើ រូបថតទាំងនេះអាចឱ្យគេរកបាននៅលើគេហទំព័របូផាណា ដែរ ឬអត់នោះទេ នៅមុនការចាប់ផ្តើមសវនាការ។ យ៉ាងណាក៏ដោយ គេសន្និដ្ឋានថា រូបថតទាំងនេះគឺជា រូបថតដូចគ្នាតែមួយ មានប្រភេទដូចគ្នា ឬជារូបថតតំណាងឱ្យចក្ខុវិស័យណែនាំសេចក្តីពិពណ៌នា នៅ ក្នុងសៀវភៅរបស់គាត់ - ស្របទៅនឹងយុត្តិសាស្ត្ររបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង - ទោះបី “បើ និយាយឱ្យប្រាកដទៅថាថ្មី” ឯកសារទាំងនេះមិនមែនថ្មីទេ ភស្តុតាងនេះពាក់ព័ន្ធយ៉ាងជិតស្និទ្ធទៅនឹង សៀវភៅរបស់គាត់ ដែលបានទទួលយកជាភស្តុតាងរួចហើយ។ អាស្រ័យហេតុនេះ គេសន្និដ្ឋានថា

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/អជសដ

ជាផលប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌ ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យមានការទទួលយករូបថតទាំងនេះ ដើម្បីជួយដល់
លោកស្រី Elizabeth Becker ក្នុងការរំលឹកនូវការចងចាំរបស់គាត់ អំពីព្រឹត្តិការណ៍ផ្សេងៗ ជា
លទ្ធផលនឹងជួយដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបន្ថែមទៀតក្នុងការស្វែងរកការពិត។

កាលបរិច្ឆេទ	ឈ្មោះ	ទីកន្លែង	ហត្ថលេខា
ថ្ងៃទី១ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៣	លោកស្រី ជាំ លាង		
	សហព្រះរាជអាជ្ញា		
	លោក William SMITH		
	សហព្រះរាជអាជ្ញា		